

САЙТ «КОЗАЦЬКОГО КРАЮ» В ІНТЕРНЕТІ
WWW.COSSACKLAND.ORG.UA

Козацький край

№ 5 (135),
травень 2024 року

ДОПОКИ СОНЦЕ СЯЄ, ПОКИ ВОДА ТЕЧЕ...

**УКРАЇНА БЕРЕЖЕ КОЗАЦЬКІ
ТРАДИЦІЇ ПРЕДКІВ**

Картину «Гість із Запоріжжя» Фотій Красицький намалював 1901 року. Автор художнього полотна – внучатий невіжд Тараса Шевченка, уродженець села Зелена Діброва на Черкащині. Курінь пасічника змалював з натури у сусідньому селі Козацькому, звідти ж – і прообраз козака-запорозця, якого звали Степан Кругляк. Через сотні років після спроби знищення козацтва московитами на початок ХХ століття тут не змінилося головне – дух козацьких нащадків...

Через ще більш аніж 120 років після цієї картини Генштабом ЗСУ зроблене фото воїнів бригади «Чорні запорожці». І хай у польових умовах у центрі застілля вже не багата кераміка старовинного глечика-«куманця», а прості пластикові пляшки, та в картинці не змінилося головне – той самий козацький дух...

ФОТОФАКТ

Столиця США, місто Вашингтон зустрічало днями морпіха родом із Золотоноші Романа Грибова, який став відомим далеко за межами України після історії протистояння гарнізону острова Зміїного російським окупантам у лютому 2022 року.

«В Ukraine House у Вашингтоні мали честь вітати морського піхотинця Романа Грибова, автора легендарної фрази про «російський військовий корабель», – повідомила у соціальних мережах перша в історії України жінка-посол у США Оксана Маркарова.

Разом зі знімальною кіногрупою Роман бере участь у презентації документального фільму «Життя на межі».

Як повідомляє Надзвичайний і Повноважний посол Оксана Маркарова, «Життя на межі» – це фільм про боротьбу українців за цивілізоване майбутнє, самовіддану боротьбу на межі між прагненням жити звичайне життя і захищати право своїх дітей на вільне європейське майбутнє. Після показу у Вашингтоні команда вирушила до Філадельфії, Чикаго та Маямі й перебуватиме у США до 12 травня.

«Ми вдячні Ukrainian Films USA за підтримку цього благодійного туру, який має на меті не лише популяризувати фільм, але й підтримати американську неприбуткову організацію Revived Soldiers Ukraine, що допомагає українським ветеранам з протезуванням у США», – говорить Оксана Маркарова.

КУРСАНТИ АКАДЕМІЇ СБУ ПРИЇХАЛИ ДО ТРАХТЕМИРОВА ВШАНУВАТИ ПАМ'ЯТЬ ГЕТЬМАНА, ЯКИЙ ПЕРЕМІГ МОСКВУ

Українська громада й Церква 20 квітня вшановує пам'ять славетного українського гетьмана Петра Сагайдачного, переможця московитів (помер Гетьман саме в цей день 1621 року в місті Кисві).

У Трахтемирові на Канівщині, де була гетьманська резиденція і звідки Сагайдачний відправлявся у переможний похід на Москву 1618 року, зібralися нащадки козаків з Кисва та Канева. Про це розповів экс-віце-прем'єр-міністр України, очільник ГО «Рідна країна», уродженець лівобережної Черкащини Микола Томенко.

«Традиційно місцева українська козацька громада на чолі з Борисом Скребцовим та наша київська делегація із викладачів та студентів Національної академії СБУ провели своєрідну Тризну по Сагайдачному, – говорить Томенко. – Ми також підтримали акцію «Шевченко єднає Україну», яку проводить Державна екологічна інспекція та висадили біля пам'ятних знаків саджанці від знаменитого Шевченківського дуба».

На фото – пам'ятник гетьману Сагайдачному, встановлений у Трахтемирові 2018 року за ініціативи Черкаської ОДА та ДІКЗ «Трахтемирів» в ознаменування 400-річчя перемоги козацького війська над московитами.

ВІД ЧЕРКАЩИНИ НА ПЕРЕДОВУ ПЕРЕДАНО ЩЕ 110 FPV-ДРОНІВ

Різної модифікації, перевірені, дієві. Від Черкащини передали ще +110 FPV-дронів одному з підрозділів Збройних Сил України. Про це повідомив очільник області Ігор Табурець.

Придбали дрони коштом обласного бюджету.

– За Смілу, за кожне понижене українське місто – наші оборонці точно знають, як помститися окупантам, – зауважив очільник області. – А ми зі свого боку – від нашої Черкащини – примножимо їхній запас міцності. Нехай кожен дрон досягає мети. Береже життя наших воїнів. Нищить ворогів.

ЧЕРКАСЬКИЙ КАРДІОЦЕНТР СТАВ ОФІЦІЙНИМ ПАРТНЕРОМ ЗНАМЕНИТОЇ НІМЕЦЬКОЇ КЛІНІКИ

Черкаський кардіологічний центр став партнером відомої в світі німецької клініки Robert Bosch Krankenhaus. Відповідний меморандум про співпрацю підписано 26 квітня. Документ, зокрема, передбачає стажування та підготовку кардіохірургів та анестезіологів у Штутгарті.

«Перемовини про партнерство ми почали проводити ще до повномасштабного вторгнення, проте співпраця відтермінувалася через війну, – говорить завідувач відділення серцево-судинної хірургії Черкаського обласного кардіоцентру Олег Журба. – Дякуємо команді Robert Bosch Krankenhaus та особисто професору Бартошу Рільські за готовність працювати у складний для нашої країни час!»

Довідка: Robert Bosch Krankenhaus відкрито у Штутгарті 84 роки тому. Щороку медики центру лікують 32 тисячі пацієнтів лише у стаціонарі та більше 86 тисяч амбулаторно. У цьому потужному закладі працюють близько

трьох тисяч медиків.

трьох тисяч медиків.

МОТОФЕСТ НА ЧЕРКАЩИНІ – «НА ПАУЗІ», АЛЕ ЙОГО МОТОЦИКЛИ ПОВОЮЮТЬ НА ФРОНТІ

Курахово, Часів Яр і Куп'янськ: у районі цих населених пунктів Донеччини повоюють проти окупантів мотоцикли «Дніпро», споряджені, посилені і передані до механізованої, штурмової і танкової бригад організатором мотофестивалю «Тарасова гора» Ашотом Арушановим («Сальвадором») та його друзями-байкерами...

«ПОЛУБОГА» З ЧЕРКАЩИНИ НАГОРОДИ ВІД КОМАНДУВАННЯ ЗМОГЛИ НАЗДОГНАТЬ ЛИШЕ В ГОСПІТАЛІ

Після складної операції на хребті і тривалої реабілітації повернувся у стрій позивний «Полубог» – майор з Черкащини, який у свої 32 роки вже став однією з легенд цієї війни...

Весь 2023 рік командир зенітної ракетної батареї успішно ганявся за російськими повітряними цілями (їх збито близько сотні), а нагороди за ці збиття змогли наздогнати черкащанина лише тоді, коли перед Новим роком він потрапив до госпіталю разом з побратимом, якого поранили винні з-під обстрілу. Тільки протягом минулого року до нагород, отриманих ще за АТО/ООС та у 2022 році, додалися ще й орден Богдана Хмельницького і «За мужність», Срібний Хрест від Головнокомандувача ЗСУ й нагрудний знак «За знищення ворожої авіатехніки» та відзнаки Міністра оборони – Военний Хрест і «За поранення»...

Найбільш «урожайний» день

батареї під командуванням Павла «Полубога» — коли за 30 хвилин було знищено три російських вертольоти Ка-52, які атакували Вугледар. А на додачу, за кілька годин – крилату ракету Х-59 і безпілотник «Орлан-10». «Полубог», який зник до адреналіну бою, каже: давно кортить побити той рекорд.

У ніч проти 14 травня над Черкащиною збито 5 ворожих безпілотників. Це робота мобільних вогневих груп і радіоелектронної боротьби, – колективний результат бійців протиповітряної оборони. За час довгої війни вже багато з них стали «напівбогами» для цивільного населення, небо над яким захищають...

Майор «Полубог» – знову в строю. Він дуже любить, коли українські безпілотники – новенькі, а російські – перетворені на металобрухт...

РОСІЙСЬКІ «ЩІ» ДЛЯ САПЕРА З ЧЕРКАС ВИГЛЯДАЮТЬ СТРАШНІШИМИ ЗА ЇХНІ «КАЛІБРИ»

Вже більше 85 тисяч вилучених і знешкоджених босприпасів має на своєму рахунку сапер ГУ ДСНС України в Черкаській області, головний майстер-сержант Євген

Конюшенко за 20 років служби.

Це і босприпаси часів Другої світової, які не вибухнули, і ліквідація наслідків вибухів на військових складах напередодні повномасштабного вторгнення, і розмінування вже в часі «великої війни»...

Найяскравіші спогади – про звільнення від окупантів території Харківщини восени 2022-го: «розтяжки», виявлені на території нафтобази у покинутому ворогом місті і... сліди, залишені окупантами, які поводитися як печерні люди. А ще – гори покинутої під час втечі амуніції і харчі пайків. Хоча «харчі» для російських «щей» і «свекольників» сапер з козацьких Черкас вважає назвою

швидше умовною – каже, що не ризикнув би таке й пробувати...

В усьому ж іншому він звичний до ризику. За рекордний по потужності почутий вибух вважав гуркіт 500-кілограмової німецької бомби, виявленої у 2013 році на дніпровському схилі в Черкасах і знищеної на полігоні за містом. Через десятиліття, в 2023-у почув значно потужніший вибух російської ракети «Калібр», яку знешкодував у одному з районів Черкащини.

Каже, що враховуючи, скільки часу доводиться ліквідувати скинуте на нашу землю Гітлером, то після вторгнення путіна знешкодувати міни й нерозірвані снаряди з ракетами – завдання не одного покоління...

НА ХАРКІВЩИНІ ЗНАЙДЕНО КАМІННИЙ ХРЕСТ КОЗАКА-ЗАПОРОЖЦЯ З ЧЕРКАЩИНИ

Неймовірна знахідка на Харківщині. Фактично сенсаційна – справжній кам'яний козацький хрест. Про це повідомив мандрівник і дослідник, засновник ГО «Україна Інкогніта» Роман Маленков.

Знайдено поховання козака Кальниболотського куреня Запорізької Січі. Кальниболото – нинішній Катеринопіль, місто в Черкаській області. До речі, нещодавно ініційовано повернення місту його історичної назви.

Містечко Кальниболото мало свій козацький курінь (підрозділ) на Запорізькій Січі, а Січ мала землі й на території сучасного Сахновщанського району Харківської області, де хрест знайдено у селі Берестове.

ПОЛЯРНИЦЯ З АНТАРКТИДИ ПРОСЛАВИЛА... БІЛКУ З КАНЕВА

Лікарка з Канева чудово адаптувалася на станції «Академік Вернадський» у Антарктиді після прибуття туди у складі експедиції.

Іванна Котурбаш поділилася емоціями з виданням «The Village Україна»: все добре, але скучає за батьками, за чоловіком, який військовий медик і за... білочкою,

яка жила у неї в Каневі (брати з собою «німецьких» тваринок в експедицію – заборонено). Заодну світ побачив фото цієї білочки – з бананом, який любить, у рідному домі в Каневі...

Іванна вірить: через рік вона повернеться до своєї улюблениці у вже мирну Україну, яка здолала ворогів.

КІЛЬКОМА РЯДКАМИ...

На Сході окупанти хвиля за хвилею розбиваються об штурмовиків 2-го окремого штурмового батальйону 3-ї ОШБр – сотня їхніх трупів впала тут всього за декілька днів. Відповідне відео оприлюднив на своїй фейсбук-сторінці комбат штурмовиків, черкащанин Дмитро Кухарчук. Тим часом позивний «Шрам» (теж з Черкас) на телеграм-каналі батальйону опублікував і фото взяття в полон терориста, який перейшов кордон з росії у складі ДРГ...

Замість Олександра Городинця, мобілізованого до ЗСУ, допомогою військовим і переселенцям у Золотоноші займається Анастасія Недашковська, яка відтепер курує не лише волонтерський центр, а й весь Благодійний фонд «ЗолотоНер», директором якого досі був Городинець. Кадрові зміни не завадять подальшій роботі.

Протягом двох років роботи фонду волонтери, підтримані місцевим бізнесом, активістами та закордонними друзями, залучили для допомоги військовим та переселенцям вже більше 7 мільйонів гривень.

54 генератори різної потужності та 4 зарядні станції, павербанки, паливо та будівельна плівка – таким був лише перший транш допомоги, переданий незламній Харківщині від Черкащини. Допомога області, яка нині на одному з основних напрямків натиску ворога, перебуває на контролі начальника Черкаської ОВА Ігоря Табурця, який особисто побував у Харкові під час доставки першого гуманітарного вантажа, спрямованого у першу чергу на покращення ситуації з енергозабезпеченням у прифронтовому Харкові.

Наприкінці квітня внаслідок ракетного удару росії отримали пошкодження десятки приватних будинки і багатопверхівки в Смілі – вибиті вікна, понівечені дахи. Також шкоди завдано кільком закладам освіти та охорони здоров'я, приватним підприємствам. Невдовзі після цього черкаські бійці із 118-ї окремої бригади Сил територіальної оборони ЗСУ скинули на російських окупантів вибухівку з написом «За Смілу!» Зроблено це з дрона, одного з більш як 600, закуплених для ЗСУ коштом обласного бюджету Черкащини...

ПОСІВНИЙ КАЛЕНДАР НА ЧЕРВЕНЬ-2024

Примхливу весну, що може підкинути погодні сюрпризи, змінє більш стабільне літо. Тут варіантів може бути усього два – або спека, або дощі. Тому садівникам та городникам доводиться рятувати рослини то від посухи, то від надмірної вологості. Особливу увагу слід звернути на час для висадки різних культур.

Ми склали посівний календар на червень 2024 року. Так ви зможете визначитися зі зручними для себе днями роботи у саду та городі, тим більше, що сприятливих дат у перший місяць літа вистачає.

ПОСІВНИЙ КАЛЕНДАР НА ЧЕРВЕНЬ 2024 РОКУ – СПРИЯТЛИВІ ДНІ ДЛЯ ПОСАДКИ

Готуючись до робіт на ґрунті зверніть увагу на дні, що вважають вдалим для посіву: це **3-4, 8, 9, 15-21, 23, 26, 27 червня**. Не забувайте співвідносити рекомендації з реальними погодними умовами, бо здоровий глузд ніхто не скасовував. Для зручності збережіть собі вдалі дати цього місяця.

ЩО ТА КОЛИ СІЯТИ У ЧЕРВНІ 2024

Якщо ви ще не посадили картоплю, не сумуйте – ще є час, але його обмаль. До слова, інші коренеплоди ще також можна висадити.

- Картопля, морква, буряк – 3, 4, 23 червня;
 - Цибуля ріпчаста – 3, 4, 15, 16, 23 червня;
 - Часник – 3, 4, 15, 16, 23 червня.
- Не забудьте посадити найпопулярніші овочі для літніх салатів.
- Помідори – 8, 9, 15-21, 23 червня;
 - Огірки – 3, 4, 8, 9, 17-19, 23 червня;
 - Перець, баклажани – 8, 9, 10-12, 17-21 червня;
 - Брокколи, цвітна капуста – 8, 9, 15, 16 червня;
 - Кабачки, патисони, гарбуз – 8,

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
1	2	3	4	5	6	7

■ Сприятливі дати

■ Несприятливі дати

9, 17-19 червня;

- Кукурудза – 15, 16, 20, 21 червня;
- Соняшник – 10, 11, 15, 16, 20, 21 червня.

У перший місяць літа можна висаджувати різні трави й зелень.

- Кріп, петрушка, кінза – 8, 9, 15-19 червня;
- Шпинат – 1, 2, 28-30 червня;
- Салати – 1, 2, 8, 9, 15-19, 28-30 червня;
- Базилік, материнка, розмарин та інші трави – 1-4, 8, 9, 12-16, 23 червня.

Перед висадкою ягід та фруктів, уважно проаналізуйте місячний календар на червень 2024 року та позначте вдалі дати.

- Суниця та полуниця – 3, 4, 8, 9, 17-19 червня;

- Яблуна – 3, 4, 20, 21, 23 червня;
- Груша, айва – 3, 4, 15, 16, 23 червня;

- Абрикос, вишня, слива, персик – 3, 4, 15, 16, 20, 21, 23 червня;
- Черешня – 3, 4, 10, 11 червня;
- Смородина – 3, 4, 8-11, 17-19, 23, 26, 27 червня;
- Малина – 3, 4, 8, 9, 17-19, 30 червня;

- Виноград – 3, 4, 8, 9, 15-21, 26, 27 червня.

Для висадки декоративних рослин зауважте наступні дати у посівному календарі на червень 2024 року.

- Однорічники – 3, 4, 8, 9, 12-16, 23 червня;
- Цибулинні та бульбові – 3, 4, 12-14, 17-19, 26, 27 червня;
- Трав'янисті багаторічники –

- 8, 9, 12-16 червня;
- Хвойні – 6, 12-14 червня;
- Чагарники та дерева – 3, 4, 8-14, 20, 21 червня.

ПОСІВНИЙ КАЛЕНДАР НА ЧЕРВЕНЬ 2024 РОКУ – НЕСПРИЯТЛИВІ ДНІ ДЛЯ ПОСАДКИ

Буде в першому місяці літа і кілька днів, коли замість посіву та висадки слід зайнятися іншими справами в саду та на городі. Проте їх можна перерахувати по пальцях, і вони припадають на **5-7, 22, 24 та 25 червня**.

У цей час можна присвятити час поливу, обрізанню та профілактичній обробці дерев від шкідників, підживленню рослин органічними добривами.

Джерело: Факти.Life

ЧЕРВЕНЬ: ПЕРШОЧЕРГОВІ РОБОТИ В САДУ Й НА ГОРОДІ

У червні на сад та город очікує найбільше сонця, а отже, якщо перший місяць буде без опадів, треба буде особливо дбати про поливи. Проте це не єдине заняття для городників: усі рослини потребують постійних оглядів, адже їх можуть уражити шкідники та хвороби, також потрібно подбати про підживлення і розмноження.

РОБОТИ У САДУ

Поливати дерева та чагарники потрібно нечасто, але великими порціями, намагаючись промочити якомога глибше. Вода з глибини буде випаровуватися повільніше – за умови мульчування пристовбурового кола або хоча б розпушування. Бажано поливати відстояною теплою водою і у вечірній час.

Крім поливів, рослинам для гарного росту та плодоносіння потрібне посилене живлення. До середини літа зазвичай використовують азотні добрива у вигляді розчинів або мінеральні комплекси, – наприклад, нітроамофоску. Найкраще брати сучасні розчинні добрива з мікроелементами або органічні – настої коров'яку або курячого посліду. Органіку треба добре розводити водою, щоб не обпалити коріння рослин: настояний коров'як – у співвідношенні 1:10, пташиний послід – 1:20.

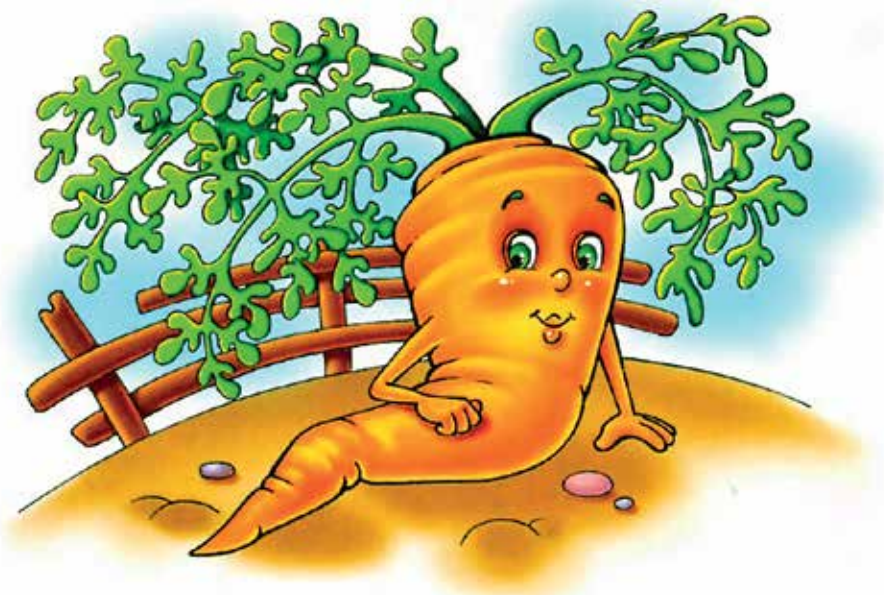
Підживлення варто робити раз на 2-3 тижні. У проміжках можна використо-

увати як добрива також деревний попіл. Відмінний ефект дає і позакореневе підживлення по листу, але розчини для обробок варто ще сильніше розбавляти водою, а проводити підживлення треба за відсутності сонця (ввечері або коли похмуро) і з нижнього боку листків (там краще поглинання). Ефект помітний вже через 2-3 дні.

РОБОТИ НА ГОРОДІ

У червні ночі значно тепліші, і ще не пізно посіяти нову порцію огірків, кабачків та патисонів, гарбузів і кавунів – вони швидко наздоженуть у рості травневих родичів. У відкритий ґрунт висійте скоростиглі сорти цвітної і качанної капусти, кольрабі, ріпи, дайкона. Багаторічні культури теж чудово зійдуть і ростимуть – шпинат, щавель, цибуля-шніт. Підсійте кріп, кінзу, базилік – коли зелень, посаджена в травні, відійде, нова якраз дозріє до столу.

Влітку ще не пізно сіяти овочі. Осо-

бливо – якщо це овочі для зимового зберігання. Один з таких прикладів – морква, посів якої проводять і наприкінці червня – на початку липня.

Росаду вже всі висадили, тому тут залишається підготувати її для появи додаткових корінців, поливати і бо-

ротися з шкідниками та хворобами. У кінці місяця проведіть профілактичне обприскування томатів від фітофтори, особливо, якщо червень виявиться дощовим. Обприскайте капусту від хрестоцвітної блішки, а картоплю – від колорадського жука.

ЖИТТЯ ТРИВАЄ: НА ЧЕРКАЩИНІ ВІДБУДОВУЮТЬ ІНФРАСТРУКТУРУ І ДІЛЯТЬСЯ ДОСВІДОМ

Наприкінці квітня у Києві відбулася конференція з промовистою назвою «Відбудова України: чому не слід відкладати до перемоги». Її організувало видання «Економічна правда». Серед питань для обговорення були першочерговість відбудови в Україні у довгостроковій перспективі, пошук відповідного фінансування, взаємодія держави, бізнесу та громади. Спікерами виступили як вищі посадовці відповідних державних установ України, так і представники європейських установ.

У СМІЛІ Й УМАНІ ВИРІШУЮТЬ ПРОБЛЕМИ ЛЮДЕЙ, ЧИЄ ЖИТЛО ЗНИЩИЛИ РОСІЙСЬКІ ТЕРОРИСТИ

В Умані триває відбудова висотного будинку, ушкодженого ракетним ударом російських терористів

Під час вищезгаданої конференції голова представництва Європейського інвестиційного банку в Україні Жан Ерік де Загон наголосив, що ресурси обмежені, тому в процесі відбудови необхідно визначитися з пріоритетами. Разом з урядом пріоритетами визначили муніципальну, транспортну та енергетичну інфраструктуру. Передусім, вважає він, потрібно відбудувати інфраструктуру, без якої «не буде відновлення, адже приватний сектор не зможе працювати, а без шпиталів, шкіл та будинків люди не будуть залишатися».

Для прикладу, на Черкащині серед першочергових завдань, які постали в часі викликів війни – повернення до нормального життя родин, чий житла були зруйновані внаслідок російської агресії.

Так, у Смілі власникам приватних домоволодінь, чий будинки напередодні нового 2024 року знищила російська ракета, виплачено по 2 млн.грн. Про це журналістам повідомив міський голова Сміли Сергій Ананко. «Це перший випадок на всю країну, за ці кошти в Смілі можна придбати достойне житло», - наголосив у коментарі журналістам мер міста.

Нагадаємо, що внаслідок ракетного удару

29 грудня 2023 року у приватному секторі Сміли завдано пошкоджень різного ступеня багатьом будинкам. Із них дев'ять — відновленню не підлягали. У рішенні про виплати йшлося про 8 домоволодінь. Справа в тім, що власники 9-го знищеного російськими окупантами будинку перебувають на території країни-агресорки, росії і тому по них не приймали рішення щодо відшкодування...

Тим часом, в уманському багатоквартирному висотному житловому будинку, куди поцілила ворожа ракета 28 квітня минулого року, тривають відновлювальні роботи. Про перебіг реконструкції із підрядником і мешканцями будинку в Умані поспілкувався заступник голови Черкаської ОДА Антон Царюк під час виїзного засідання робочої групи «Прозорість та підзвітність».

Нагадаємо, будинок в Умані, куди торік влучила російська ракета, відбудовують коштом Фонду ліквідації наслідків російської агресії. Із державного бюджету за цим проектом спрямували майже 59 млн грн. Ще 5 млн грн передбачила Уманська громада.

– Фінансовий ресурс на проведення всіх запланованих робіт у нас є, контроль за виконанням робіт – постійний, – наголосив Антон Царюк.

НА ФОРУМІ В ЧЕРКАСАХ ПОДІЛЯТЬСЯ ДОСВІДОМ СТРАТЕГІЇ ВИЖИВАННЯ В ЧАСІ ВІЙНИ

25 травня у Черкаському драмтеатрі відбудеться Бізнес-форум «Open.Biz». Кошти, виручені від його проведення, спрямують на закупівлю офтальмологічного обладнання.

Про це повідомив під час брифінгу, що відбувся в Черкаській ОВА, директор обласного департаменту регіонального розвитку Роман Карманнік:

– Загалом цей форум – давня традиція. Це той випадок, коли разом виходить краще, аніж кожен зробив би наодинці. Цей форум - насамперед для малих підприємців. Плюс п'ять тисяч ФОПів з'явилися в Черкаській області після початку великої

війни, – сказав він.

Цьогоріч захід буде присвячено питанням розвитку ветеранського бізнесу, жіночої зайнятості та жіночого лідерства, а також загальної стратегії виживання підприємств у часі війни. Серед спікерів можна буде почути як лікаря-стоматолога, який згуртував колег на закупівлю більше 130 автівок для забезпечення потреб військових на фронті, так і переселенців з Луганської і Запорізької областей, які поділяться досвідом того, як зуміли започаткувати бізнес практично «з нуля» в Черкаській області, яка стала для них рідною...

НА ЗОЛОТОНІЩИНІ ВІДРЕМОНТУВАЛИ ГОЛОВНУ ВУЛИЦЮ СТАРОВИННОГО КОЗАЦЬКОГО СЕЛА

Голова Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України Мустафа Найєм наголошує, що «відбудова – це не розкіш». На думку чиновника, у суспільстві переважають настрої, що роботи з відбудови зараз «не на часі». Через це галузь втрачає фінансування і відчуває брак спеціалістів, хоча дороги і логістичні шляхи критично важливі для функціонування країни.

У Центрі громадського моніторингу та контролю зазначають, що протягом двох років великої війни ця тема взагалі стала однією з найбільш спекулятивних тем в суспільстві. Одні говорять, що це все може почекати до перемоги, тоді як зараз треба спрямовувати гроші на армію — купувати дрони та покривати інші потреби оборони. Інші – наводять вагомі аргументи на підтримку будівництва доріг: по-перше, їх також використовують у військових цілях; по-друге, в майбутньому на відновлення шляхів доведеться витратити в рази більше коштів; по-третє, інвестування у дороги стимулює економіку та забезпечує робочими місцями людей.

В Україні завдання доріг - забезпечення експорту та імпорту товарів, включно з доставкою гуманітарних вантажів, забезпеченням роботи аграріїв з посіву і збору врожаю. Також це - військова логістика та евакуаційні шляхи, а також соціальна складова: доставка продуктів харчування у населені пункти, робота спецтранспорту пожежно-рятувальних команд, поліції

та невідкладної медичної допомоги.

Ремонт доріг у громадах, віддалених від лінії фронту, в перші два роки війни був можливим через профіцит бюджетів громад, але ця ситуація змінилася вже цього року, оскільки Верховна Рада перерозподілила податки: «військовий ПДФО» та частина акцизного збору, з яких фінансувались ремонт та будівництво доріг, йтимуть на потреби оборони. Жодної нової дороги побудовано не буде, але деякі дороги у 2024 році все ж полагождать. Як пояснили в Державному агентстві відновлення, установа оголосить послуги з експлуатаційного утримання шляхів, які важливі для логістики в країні.

Тим часом, до ремонту доріг долучається соціально відповідальний бізнес. До прикладу, нещодавно «вольовим рішенням» керівництва СТОВ «Воля» власним коштом господарства проведено роботи на головній вулиці у Бубнівській Слобідці на Золотоніщині - відновлено майже 3 тисячі квадратних метрів дорожнього полотна. Загальний обсяг інвестицій у сільську дорогу склав більше 3,7 мільйонів гривень. Підприємство, яке наразі займається масштабною реконструкцією виробничих потужностей у співпраці з Програмою Агентства США з міжнародного розвитку USAID Агро, бере приклад із західних партнерів і в питанні стратегічної практики долучення до вирішення соціально важливих питань.

У Бубнівській Слобідці на Золотоніщині відновлено центральну вулицю села

Вперше від часу початку повномасштабного вторгнення росії, у Черкасах знову пройде Форум «Open.Biz»

ПОЗНАЙОМИВШИСЬ З ФРАНЦУЗОМ-ГУСАРОМ НА БАЛУ В ЗОЛОТОНІСЬКОМУ СЕЛІ, ШЕВЧЕНКО СТВОРИВ З НИМ «ГУРТОК МОЧИМОРД»

*Яків де Бальмен і Тарас Шевченко

Яків (Жак) де Бальмен (1813-1845) – граф, нащадок французьких (з шотландським корінням) емігрантів, які оселилися на Полтавщині, гусарський офіцер, художник-аматор (мистецтвознавці стверджують, «...неабиякий і дуже продуктивний талант»), письменник, приятель Тараса Шевченка. Науковиця Уманського краєзнавчого музею Ірина Мінова підкреслює: у біографії графа де Бальмена були й три роки (1839-1841) постійної служби на Черкащині - в Умані, у 4-у кавалерійському полку, який тоді був тут розквартирований...

Постаті «українського француза» приділив чимало уваги відомий сучасний шевченкознавець, академік Віктор Жадько. Він відзначає, що на запрошення професора Миколи Костомарова, Яків де Бальмен зустрічався в Києві зі студентами університету Святого Володимира у творчій майстерні, виступив із доповіддю про українсько-французьке братерство. Написав Яків і повість «Вигнанник» – найперший у нашій літературі твір, присвячений декабристам (взагалі ж, писав свої твори французькою, російською й українською мовами). Спільно з братом Михайлом Башиловим виконав 39 ілюстрацій (туш, перо) до творів Тараса Шевченка (найбільше – до поем «Гайдамаки» і «Гамалія»).

Шевченко познайомився з Яковом де Бальменом, хрещеником поміщиці Тетяни Густавівни Волховської 29 червня (12 липня) 1843 року у неї на балу – в родинному

маєтку Волховських у селі Мойсівка (сучасний Золотоніський район Черкащини). До речі, того дня Тараса Шевченка до Мойсівки вперше привіз його товариш, відомий письменник-байкар Євген Гребінка.

Бал був приурочений «храмовому» святу Мойсівки – Дню Святих Петра і Павла. Так дивовижно склалося, що храм Петра і Павла в Мойсівці уцілів (хоча й дещо поруйнованим) до наших днів. Збудований він 1808 року – тож його стіни пам'ятають візити в Мойсівку і Шевченка, і Гребінки, і де Бальмена...

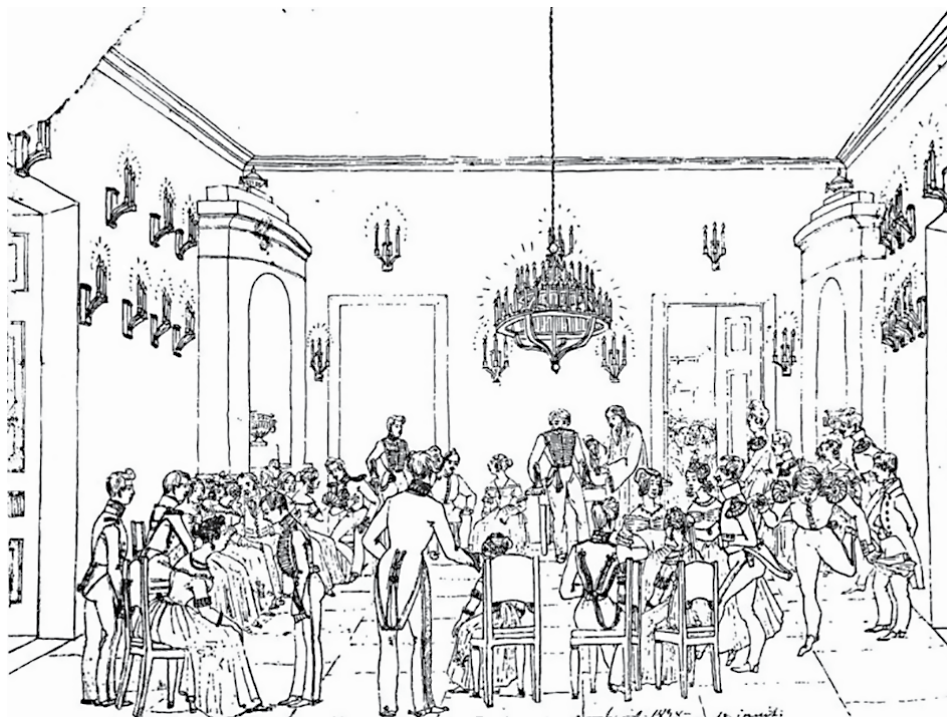
«Саме завдяки де Бальмену можемо «побувати» на одному з балів Тетяни Густавівни, пише Віктор Жадько, – достатньо зануритися в атмосферу його автобіографічної повісті «Отрывки из заброшенного дневника». Зберігся колективний жартівливий лист до поета та історика Миколи Маркевича, складений у формі «гетьманського універсалу» 22 січня 1844 року в селі Вейсбахівка

(в листі названому «Безбухівка») від імені членів так званого «гуртка мочиморд», який підписали «гетьман» Шевченко та «військовий іссаул Яків Дибайло» (жартівливий підпис графа Я. Бальмена).

Примірник Тарасового видання «Кобзаря» був знайдений і вилучений під час «жандармського трусу 1847 року» в професора університету св. Володимира та історика Миколи Костомарова і фігурував на допитах у процесі Кирило-Мефодіївського братства. Коли слідчий запитав Тараса: «Кто иллюстрировал рукописную книгу ваших сочинений и не принадлежит ли тот, кто столько занимался вашими стихотворениями, к злонамеренным славянистам?», Шевченко на це дав лаконічну відповідь: «Иллюстрировал мои сочинения граф Яков де Бальмен, служивший адъютантом у одного из корпусных генералов и убитый на Кавказе в 1845 года, и некто Башилов. С первым я виделся один раз, а второго совсем не знаю». Крім

*Петропавлівський храм у Мойсівці Золотоніського району – мовчазний свідок візиту Шевченка на свято Петра і Павла 1843 року, коли він познайомився тут з де Бальменом...

*Як вважає шевченкознавець Віктор Жадько, на цьому малюнку графа де Бальмена зображену сцену з балу саме у Мойсівці на лівобережжі сучасної Черкащини

ілюстрацій до творів Т. Шевченка, Яків де Бальмен залишив чотири альбоми малюнків з життя України.

Де Бальмен загинув за два дні до свого 32-річчя, влітку 1845 році на Кавказі, потрапивши з кавалеристами свого підрозділу в засідку чеченських повстанців Шамілія. Під враженням від звістки про смерть Якова, Шевченко присвятив йому поему «Кавказ». Твір починається словами: «Искренньому моему Якову де Бальмену». У присвяті є звернення до друга: «І тебе загнали, мій друже єдиний, // Мій Якове добрий! Не за Україну, // А за її ката довелось пролити // Кров добру, не чорну; довелось запить // З московської чаші московське отруту! // О друже мій добрий. Друже незабутий! // Живою душею в Україні витай; // Літай з козаками понад берегами, // Розриті могили в степу назирай, // Заплач з козаками дрібними сльозами // І мене з неволі в степу виглядай».

Цей привіт приятелів «на той світ» переконливо показує близькі та дружні стосунки між Шевченком та ілюстратором його творів.

АГРАРІЙ, ВИДАВЕЦЬ І МЕЦЕНАТ ЗАКЛИКАВ «ЛЮБИТИ УКРАЇНУ ДО ГЛИБИНИ ВЛАСНОЇ КИШЕНІ»...

Людина з собакою на цьому фото, яка нагадує Робінзона Крузо на острові – Євген Чикаленко (1861-1929). Він був успішним землевласником і агрономом, видавцем і меценатом, громадським діячем, фактичним ідеологом створення Центральної Ради УНР. Зізнавався якимось про мрію дитинства «як Колумб, найти нову землю і там заснувати Запорізьку Січ; або величезною китайською стіною обнести давнє Запоріжжя» – і на тому шматочку землі, подалі від очей розчавлених побутом сучасників, відтворити Січ козацьку...

Це під враженням гостин у Євгена Чикаленка у його помісті в Кононівці (біля Драбова на лівобережній Черкащині) Михайло Коцюбинський написав «Intermezzo». Це з його подачі друкувалася перша ЩОДЕННА (що навіть зараз вже нереально) україномовна газета Наддніпрянщини «Рада», редактором якої був черкашанин Федір Матушевський...

«Зніміть шляпу» перед пам'яттю цього «мореплав-

ця драбівських степів», який рівно 125 років тому (1899) викупив у селі Кононівці маєток із 1100 десятин землі, з яких 700 десятин по доступній ціні продав місцевим селянам і допоміг їм створити кредитне товариство. Як сам згадував, «став для них не паном, у якого вони працювали як наймити на поденщині, а сусідом, – правда, великоземельним, але в якого вони могли наймати землю, коли кому було мало своєї».

«Хоч чорт з багна, аби не москва!» – одна із знаменитих фраз Євгена Чикаленка, який понад усе любив Україну і її Волю. Та ще більш відома інша його фраза: «Легко любити Україну до глибини душі, а ви спробуйте полюбити її до глибини своєї кишені!» – тим самим

натякав, що не можна шкодувати гроші для України, а тим паче – наживатися на її проблемах. Власне, гасло про «любити до глибини власної кишені» цілком актуальне й нині, коли кожен день потребує пожертв-донатів кожного українця на підтримку ЗСУ і відбудову України...

Холодний Яр знаменитий своїми повстанцями, старовинним Свято-Троїцьким "Мотриним" монастирем та його ставом, водою якого гайдамаки Максима Залізняка святили свої ножі. Не так широко відомим є те, що монастир і став знаходяться на території одного з найбільших городищ скіфської доби, названого як і монастир на честь легендарної місцевої володарки Мотри – Мотронинським...

Мотронинське городище розташоване на краю великого лісового масиву (загальна площа масиву - близько 30 тис. га) й займає верхівку вододільної височини, яка зусібіч оточена балками та ярами. Балки з трьох боків уклинюються на територію городища. Найбільша балка заходить з півночі. На дні її є невелике озерце, що живиться джерельною водою. Багато джерел б'є на схилах балок, особливо в східній частині городища, поблизу Гайдамацького ставу. З цих джерел витікають невеличка річка Сріблянка і її притока Креселка, яка впадає до Тясмину. Поєднання рельєфу місцевості (яри і пагорби створюють природні рови та вали), родючого ґрунту та наявності джерел питної води зробили це місце дуже вдалим для побудови великого та добре за-

хищеного городища.

Мотронинське городище має форму неправильного овалу, витягнутого по лінії північний захід – південний схід. По периметру оточене оборонним валом та ровом. Із трьох боків перпендикулярно до основного валу розташовані відрізки валу різної довжини, які імовірно прикривали шляхи, що вели до городища. Оборонні споруди городища майстерно "вписані" в складний рельєф місцевості. Як і більшість городищ скіфських часів, крім зовнішньої системи оборони городище має також внутрішню укріплену частину - цитадель. На сьогоднішній день більша частина внутрішнього валу, що захищав цитадель, майже повністю розорана. Найкраще збереглася південно-східна частина внутрішнього валу.

Загальна площа городища, за результатами аерофотозйомки, становить близько 200 га. Площа цитаделі – 70 га.

Вали Мотронинського городища сягають 10,5 м від дна рову при ширині основи 15-20 м, а глибина рову – до 6 м при ширині у верхній частині 15 м. За скіфських часів глибина ровів була, звісно, значно більшою. А довжина валів лише зовнішньої лінії дорівнює приблизно 4 км.

На півдні та південному заході поблизу городища розташований поховальний курганний комплекс - 71 курган, з яких 27 дос-

Мотронинське городище – давня столиця Межовиків

Тисячі років тому в Холодному Яру був "мегаполіс"-фортеця вправних землеробів і хоробрих воїнів

ліджено вченими.

Також у курганах басейну Тясмину й на суміжних територіях відкрито найдавніші в українському Ліссостепу поховання воїнів-вершників – кінця VIII або початку VII століття до н.е. Поява кінного війська була дуже важливою подією. Спільноти, що мали його, здобували велику перевагу над іншими. Щоправда, серед учених ще немає одностайності в питанні, чи належали згадані вище поховання місцевій аристократії чорноліських племен, а чи то були поховання зайшлих номадів – киммерійців або найбільш ранніх скіфів. У будь-якому разі археологічні знахідки говорять про те, що місцеве населення мало і мирні стосунки зі степовиками.

Другою загадкою є саме населення Мотронинського городища, яке судячи з усього складалося з представників різних племен. Про це говорить той факт, що цитадель городища була розділена навпіл внутрішнім валом на східну та західну частини. Крім того, розкопки показали, що житлові будівлі в городищі

були 30-ти різних типів.

Городище протрималося в "бойовому режимі" близько 100 років (друга половина VI – початок V ст. до н.е.). Фортифікаційні споруди кілька разів добудовувалися та відновлювалися після руйнувань. Проводилася регулярна чистка ровів приблизно раз на 10 років. Не виявлено ознак раптової загибелі городища. Очевидно, його населення з якихось причин переселилося в інші місця.

Більшість курганів насипана в часи занепаду городища в V ст. до н.е., імовірно все це скіфські поховання. Є декілька великих курганів, таких як найбільший курган "Скіфська могила", з похованнями знатних скіфів. Ряд курганів без поховань вважаються кенотафами - символічними могилами.

Сліди подальшого життя людей на Мотронинському городищі тягнуться аж до нашого часу. Особливо помітними вони стають із появою монастиря у XVII ст. У валах городища імовірно в ці часи була ство-

рена система підземних ходів (можливо чернечих келій-печер та переходів між ними), які зараз практично завалені.

Що ж за події відбувалися в VIII-V ст. до н.е. у басейні ріки Тясмин? Географічне положення цього регіону – поблизу Дніпра і водночас на порубіжжі зі Степом – зумовило те, що його населення одним із перших зіткнулося зі степовими номадами – спочатку киммерійцями, а потім скіфами й опинилося в гушті історичних подій. Ще в передскіфські, так звані киммерійські, часи (IX-VIII ст. до н.е.) тут сформувався найбільший у наддніпрянському Ліссостепу осередок племен чорноліської культури з розвинутою бронзоліварною справою і ланцюжком городищ, що тягнулися вздовж дніпровської тераси від району Сміли до Чорного Лісу у верхоріччя Інгульця.

Киммерійці та скіфи були нащадками Степовиків – представників Зрубною культури, які у II тис. до н.е. переселилися з Краю в Азію, але на початку I тис. до н.е. повернулися на прабатьківщину на відміну від частини переселенців, яка залишилася в Індії. У результаті їхнього повернення у степи Причорномор'я, в середовищі Степовиків почалися гострі суспільні процеси, які вилилися у війну між самими племенами Степовиків (Геродот описує її, як конфлікт між аристократією киммерійців та простим народом перед приходом скіфів) та військову агресію проти Межовиків-чорноліців. Саме в цей час Межовиками було побудовано ряд укріплених городищ, головним з яких на період кульмінації військового конфлікту стало Мотронинське городище.

У V ст. до н.е. ситуація на межі степу нормалізувалася. Саме тому Мотронинське городище втратило свої оборонні функції, але стало певним святим місцем, навколо якого був створений курганний комплекс.

У подальшому скіфи самі долучилися до побудови городищ разом з протослов'янським населенням. Скіфи уклали мир із племенами Межовиків і Лісовиків, утворивши Велику Скіфію.

<http://www.spas.net.ua>
Малюнки Євгена КРАЯ

Святитель Лука Кримський про восьму заповідь Закону Божого та війни на захист державної самостійності

Важливою є восьма заповідь закону, даного Богом Мойсеєм; вбивати злими, проклятими почуттями. Знаємо, як убивають люди задля помсти, з диявольською злістю в серці, знаємо, як убивають люди для того, щоби знищити свого суперника.

Убивства, спонукувані людською злістю, безперечно забороняються восьмою заповіддю.

Що скажемо загалом про війну? Скажемо, що слід розрізняти також і війни: є війни, які нічим не відрізняються від розбою, хіба що тільки тим, що розбій цей звершується не групою бандитів, а цілим народом. Це війни агресивні. Але є інші війни. Це війни на захист свого народу, це війни на захист своєї віри, своєї державної самостійності. У цих війнах Господь дивовижно допомагав, а якщо допомагав, отже, благословляв. А це означає, що не вважав це пролиття крові рівнозначним розбійному вбивству заради грабунку.

Боже, зхрани Україну!

Ідучи на війну з метою захисту, люди звершують великий подвиг любові до народу свого, вони віддають життя своє за благо народу, за віру свою, вони вбивають не так,

як убивають бандити і месники: нема зла і гніву в їхньому серці, є тільки прагнення зупинити ворогів народу і віри своєї. Це почуття чисте і святе. Невже Бог може засудити це? Звісно, що ні.

Отже, треба глибоко розрізняти такі вбивства.

Бачите ви з цього мого пояснення, як не можна вихоплювати зі Священного Писання одну заповідь, один текст, одну фразу і на них ґрунтувати свої висновки. Бачите, яке серйозне, глибоке розуміння вимагається від нас при читанні і глумаченні Священного Писання.

Християни часто звинувачують у слабкості та пацифізмі, цитуючи при цьому слова Ісуса Христа: "А я кажу вам не противтеся злу. Але якщо тебе хто вдарить у праву твою щоку, підстав йому і другу" (Мф. 5, 39 і далі; Лк. 6, 29). Можемо припускати, що Ісус Христос має тут на увазі життя в родинній та сусідській спільноті, де всі знають одні одних і до конфлікту жили в мирі та злагоді. В такій ситуації "підставлення другої щоки" є способом уникнення нарощування конфлікту та шлях до примирення. Однак Ісус Христос не мав на увазі, що ми повинні "підставляти другу щоку" у випадку нападу кримінальних чи політичних злочинців. Наприклад, розповідаючи притчу про чоловіка, який ішов з Єрусалиму в Єрихон і по дорозі потрапив до рук розбійників (Лк. 10, 30-37), Ісус не каже, що той чоловік повинен був "підставити другу щоку" розбійникам, і сам Він, коли його вдарили в обличчя на суді в первосвященника Каяфи (Ів. 18, 22), не підставляє другу щоку, а словесно захищається: "Якщо Я сказав зле, то доведи, що зле, а коли добре, за що Ти б'єш Мене?" (Ів. 18, 23).

Отже, дорогі свідомі українці! За що ворог прийшов на нашу українську землю, руйнує її і вбиває український народ? Нехай же Всемилостивий Господь почує наші молитви, пошле перемогу і мир Україні!

З повагою підготував протоієрей Василь ЦИРІЛЬ – настоятель Храму Святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла, м. Чигирин, та настоятель Храму Святого Праведного Петра Багатостраждального (Калнишевського) Холодний Яр, хутір Буда.

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ 8 травня – 26 травня

8-9 травня – ДНІ ПАМ'ЯТІ, ПРИМИРЕННЯ І ПЕРЕМОГИ НАД НАЦИЗМОМ

8 травня 1895 р. народився Петро ВАСКУЛ, сотник УГА, член Проводу ОУН.

9 травня 1890 р. народився Кирило ОСЬМАК, президент УГВР.

9 травня 1921 р. від московської кулі загинув Кость ПЕСТУШКО (СТЕПОВИЙ-БЛАКИТНИЙ), отаман Степової дивізії.

10 травня 1879 р. народився Симон ПЕТЛЮРА, Головний отаман Армії УНР.

10 травня 1940 р. московити розстріляли Якова ВОДЯНОГО, черкаського полковника Вільного козацтва.

12 травня 966 р. у Києві освячена перша на Русі кам'яна церква - Десятинна.

12 травня 1901 р. народився Олександр ПУЛЮЙ, січовий стрілець, хорунжий УГА та Армії УНР, винахідник.

12 травня 1920 р. у Кривому Розі постала Степова дивізія.

13 травня 1849 р. народився письменник Панас МИРНИЙ.

14 травня 1627 р. народився Петро ДОРОШЕНКО (на портреті), гетьман Війська Запорозького.

14 травня 1733 р. помер Кость ГОРДІЄНКО, кошовий отаман Запорозької Січі.

14 травня 1871 р. народився письменник Василь СТЕФАНІК.

14 травня 1941 р. від московської руки загинув Ананій ВОЛИНЕЦЬ, повстанський отаман, підполковник Армії УНР.

14 травня 1975 р. футболісти київського "Динамо" уперше вибороли Кубок володарів кубків.

15 травня 1857 р. народився письменник Андрій ЧАЙКОВСЬКИЙ.

15 травня 1859 р. народився Панас САКСАГАНСЬКИЙ, один з основоположників українського професійного театру.

15 травня 1939 р. помер Павло КОВЖУН, художник, редактор газети "Козацька думка", працівник інформбюро Сірої дивізії Армії УНР.

15 травня 1981 р. помер Максим (Тарас) БУЛЬБА-БОРОВЕЦЬ, отаман УПА "Поліська Січ", командир Української народно-революційної армії.

16 травня 1036 р. народився Теодосій ПЕЧЕРСЬКИЙ, один з основоположників чернецтва на Русі, перший ігумен Києво-Печерського монастиря.

16 травня 1638 р. запорозький гетьман Яків ОСТРЯНИН на р. Стариці розбив польське військо.

16 травня 1648 р. козаки Богдана ХМЕЛЬНИЦЬКОГО розгромили військо Стефана Потоцького під Жовтими Водами.

16 травня 1954 р. вибухнуло повстання політ'язнів у Кінгрі.

16 травня 1960 р. у російській неволі загинув Кирило ОСЬМАК, президент УГВР.

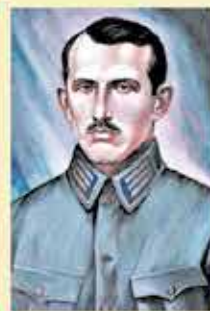

18 травня 1876 р. Емським указом російський уряд заборонив українське письменство, видання і ввезення з-за кордону української літератури, театральні вистави українською мовою.

22 травня 1861 р. Тараса ШЕВЧЕНКА перепоховали на Чернечій горі біля Канева.

23 травня 1920 р. помер графік Георгій НАРБУТ.

23 травня 1938 р. від руки московського агента загинув полковник Армії УНР Євген КОНОВАЛЕЦЬ (на портреті), командир корпусу Січових стрільців, начальний командант УВО.

24 травня 1742 р. помер Гетьман України Пилип ОРЛИК (на портреті).

25 травня 1630 р. Тарас ТРЯСИЛО під Переяславом розбив польських загарбників.

25 травня 1709 р. московити зруйнували Чортомлицьку Січ.

25 травня 1926 р. у Парижі Самуїл Шварцбард убив Симона ПЕТЛЮРУ.

26 травня 1648 р. Богдан ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ під Корсунем розбив польську армію.